

Şili Hizmet İhracatına Yönelik Destekler Hakkında Bilgi Notu

Şili’de hizmet ihracatının gelişimi ve desteklenmesine yönelik faaliyetlerin tek bir çatı altında toplanması amacıyla Maliye Bakanlığının girişimi ile özel sektör ve kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan “Hizmet İhracatına İlişkin Kamu-Özel Sektör Teknik Komitesi- el Comité Técnico Público-Privado en Exportación de Servicios” Temmuz 2015 itibariyle oluşturulmuş ve 05.07.2016 tarihli ve 871 sayılı Başkanlık Kararnamesi (Decreto Supremo N° 871, del 05/07/2016) ile kurumsallaştırılmıştır. Anılan Komitenin üyesi olan kurum ve kuruluşlar aşağıda listelenmiştir:

- Hazine Bakanlığı
- Ekonomi, Kalkınma ve Turizm Bakanlığı
- Kültür, Sanat ve Ulusal Miras Bakanlığı
- Şili Merkez Bankası
- Gelir İdaresi
- Gümrük İdaresi
- Ulusal Eğitim ve İstihdam Servisi (SENCE)
- Dış Ekonomik İlişkiler Müsteşarlığı (SUBREI)
- İhracatı Teşvik Ajansı-ProChile
- Üretim Teşvik Ajansı-CORFO
- Yatırım Teşvik Ajansı-InvestChile
- Ulusal Sınai Mülkiyet Enstitüsü-INAPI
- Ulusal Sanayiciler Federasyonu-SOFOFA
- Santiago Ticaret Odası-CCS
- Ulusal Teknoloji Firmaları Birliği-Chiletec
- Mimarlar Birliği
- Mühendislik Danışmanlık Firmaları Birliği

Söz konusu Komite tarafından yürütülen faaliyetlerin ve destek ve teşvik mekanizmaları gibi hizmet ihracatçıların faydalanabileceği tüm bilgilerin bir araya getirildiği “Şili Hizmetler Dünyası-Chile Mundo de Servicios” adı altında elektronik bir platform da hayata geçirilmiş olup <https://chileservicios.com/> linki üzerinden erişim sağlanmaktadır.

Hizmet ihracatına yönelik ihracat desteklerine ilave olarak, çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması imzalanmamış ülkelerde elde edilen gelirlerin çifte vergilendirmeye tabi tutulmasını engellemek veya daha düşük oranlarda vergilendirmeye tabi tutmak amacıyla “Yurtdışında Ödenen Vergilere İlişkin Kredi Mekanizması” hayata geçirilmiş olup yukarıda bahsi geçen platformda ihracatçıların bilgisine sunulmuştur: <https://chileservicios.com/informacion-para-exportar/doble-tributacion/mecanismo-de-creditos-por-impuestos-pagados-en-el-exterior/>

Belirli kısıt ve koşullara tabi olan destek mekanizması Şili Gelir İdaresinin (SII) 48 Nolu genelgesinde düzenlenmiştir. Gümrük İdaresince hizmet ihracatı kapsamında belirlenen tüm hizmetlere ek olarak marka, patent, formül, teknik müşavirlik vb. hizmetlerin sunulmasından elde edilen gelirlerin vergilendirilmesinde anılan kredi mekanizmasından faydalanılabilir.

Hizmet ihracatçılara yönelik oluşturulan destek mekanizmalarına <https://chileservicios.com/apoyos-exportar/> linki üzerinden ulaşılabilmekte olup destekler, İhracatı Teşvik Ajansı-ProChile ve Üretim Teşvik Ajansı-CORFO tarafından sunulan destekler olmak üzere iki başlık altında toplanmıştır.

Bu bağlamda, İhracatı Teşvik Ajansı-ProChile tarafından bilişim dahil tüm hizmet sektörlerinde ihracatı teşvik maksadıyla sunulan destekler ve kapsamına ilişkin özet bilgiler aşağıdaki gibi listelenebilir:

- ✓ Uluslararası Fuarlara Katılım Desteği: Ticari ve lojistik destek, potansiyel alıcılarla toplantıların koordine edilmesi, stant kurulumu ve montajı
- ✓ E-ihracat/Dijital İhracat Desteği: Uygun e-ticaret platformları vasıtasıyla ihracatın kolaylaştırılması, pazara giriş ve müşteri çekme, dijital ödeme yöntemleri, lojistik gibi konularda danışmanlık
- ✓ Şili B2B Platformu Desteği: Şili'nin ürün ve hizmet ihracatının tanıtımı için kurulan dijital iş portalına üyelik hakkında destek (<https://www.chileb2b.cl/>)
- ✓ Yurtdışı Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi ve Finansmanına Yönelik Yarışmalar
- ✓ Ölçek Bazlı Destekler: Küçük ve orta ölçekli işletmelerin uluslararası ticarete katılımlarının kolaylaştırılması, orta vadede ihracat hacimlerinin artırılması, pazar çeşitliliklerinin sağlanmasına yönelik destek
- ✓ Kolay İhracat Desteği: Mikro ve küçük ölçekli işletmelere Şili Ulusal Posta İdaresi Correos Chile ortaklığı ile gönderi maliyetlerini azaltmaya yönelik destek türü
- ✓ Sektörel Marka Yaratma Desteği: Kamu ihaleleri yoluyla sektörel marka yaratılması maksadıyla sektöründe öncü şirketlere verilen destek türü

Yalnızca teknoloji tabanlı bir ürüne sahip olan girişimlere yönelik tasarlanmış daha spesifik bir destek mekanizması olarak ise "GoGlobal-Küreselleş" başlıklı bir softlanding-yumuşak iniş programı oluşturulmuştur. Buna göre, ölçeklenebilirlik-scalability kapasitesine sahip sofistike ve teknoloji tabanlı bir ürün sunan firmaların ProChile-CORFO ortaklığı ile 10 hafta sürecek çeşitli danışmanlık-mentorluk faaliyetleri yoluyla uluslararası pazarlara açılmaları amaçlanmıştır (<https://acceso.prochile.cl/difusion/varios/GoGlobal/>). Ayrıca, firmalara en fazla 3 ay boyunca kilit müşteri yöneticisi (Key Account Manager-KAM) atanması sağlanmakta, hedef pazarda çalışma alanı sunulmakta ve tek seferlik uçak bileti desteği verilmektedir. İlk aşamada, Lima, Bogota, Meksiko ve Miami hedef pazar olarak seçilmiştir.

Üretim Teşvik Ajansı-CORFO tarafından hizmet sektörüne yönelik sunulan ihracat destekleri ise yaratıcı sektörler için hazırlanan destekler, finansman destekleri ve uluslararasılaşma programları başlıkları altında toplanmış olup her bir destek mekanizması aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- ✓ **Ortaklık Ağı-Red Asociativa:** En az 3 şirketten oluşan ortaklık modeline sahip grupların değer tekliflerini iyileştirmek ve/veya yeni pazarlara erişimlerini kolaylaştırmak için ortak bir iş stratejisi geliştirmeleri ve uygulamaları için projelerin hazırlanmasını ve geliştirilmesini destekler. İki aşamadan oluşan programın teşhis aşaması en fazla 6 ay süreli olup CORFO tarafından proje başına 8.000.000 \$ (sekiz milyon peso) tavan ücret olmak üzere toplam maliyetin %70'ine kadar katkıda bulunulur. Gelişim aşaması ise en fazla 2 yıl süreli olup CORFO tarafından, proje yürütme yılı başına 40.000.000 \$ (kırk milyon peso) tavan ücret olmak üzere toplam maliyetinin %70'ine kadar katkıda bulunulur. Destekten, Gelir Vergisi Kanununda

tanımlanan Birinci Kategori Vergiye tabi faaliyetlerde bulunan, yıllık 2.400 UF¹ ile 600.000 UF arasındaki net satışlarını bireysel olarak kanıtlayabilen gerçek veya tüzel kişiler faydalanabilir.

- ✓ **Pazarlar Ağı- Red Mercados:** KOBİ'lerin uluslararası pazarlara erişimlerinin kolaylaştırılması maksadıyla geliştirilen ve iki aşamadan oluşan destek kapsamında, teşhis aşaması en fazla 2 ay süreli olup CORFO tarafından proje başına 4.000.000 \$ (dört milyon peso) tavan ücret olmak üzere toplam maliyetin %100'üne kadar katkıda bulunulur. Gelişim aşaması ise en fazla 10 ay süreli olup CORFO tarafından, proje yürütme yılı başına 40.000.000 \$ (kırk milyon peso) tavan ücret olmak üzere toplam maliyetinin %90'ına kadar katkıda bulunulur. Destekten, Gelir Vergisi Kanununda tanımlanan Birinci Kategori Vergiye tabi faaliyetlerde bulunan, yıllık 2.400 UF ile 100.000 UF arasındaki net satışlarını bireysel olarak kanıtlayabilen gerçek veya tüzel kişiler faydalanabilir. Ayrıca başvuru yapan firmalar, ProChile İhracat Potansiyeli Testine göre düzenli ihracatçı olmamakla birlikte ihracat potansiyeline sahip olduklarını kanıtlamalıdır.
- ✓ **Uluslararası Dağıtım ve Pazarlama Desteği:** Bir görsel-işitsel prodüksiyon veya ortak yapımın veya video oyununun uluslararası pazarlarda çeşitli kanallar aracılığıyla sergilenmesini, ticarileştirilmesini ve dağıtımını destekler. Ön koşul olarak firmaların halihazırda distribütörler ve satış acenteleri ile (video oyunu olması durumunda yayıncı ile) sözleşme imzalamış, böylece hedef pazar ve tanıtım faaliyetleri stratejilerini belirlemiş olmaları beklenmektedir. CORFO tarafından üretim türüne bağlı olarak maksimum 20.000.000 \$ (yirmi milyon peso) olmak üzere, projenin toplam maliyetinin %70'ine kadar en fazla 15 ay süreli destek verilmektedir. Gelir Vergisi Kanununda tanımlanan Birinci Kategori Vergiye tabi, yıllık net satışları 100.000 UF'ye kadar olan ve belirli branşlarda faaliyete başlayan tüzel kişiler yararlanabilir.
- ✓ **Uluslararası Pazar Etkinliklerine Katılım Desteği:** En az 3 görsel-işitsel ve/veya video oyun prodüksiyonu ve/veya ortak yapımlardan oluşan bir portföyün finansmanı ve/veya satış yönetimi için bir firmanın en az 3 uluslararası pazar etkinliğine katılımını desteklemekte olup şirketin temsilcilerinin uluslararası piyasa etkinliklerinde bulunmasıyla ilgili maliyetleri finanse etmek için tasarlanmıştır. CORFO tarafından maksimum 15.000.000 \$ (onbeş milyon peso) olmak üzere, projenin toplam maliyetinin %70'ine kadar en fazla 15 ay süreli destek verilmektedir. Gelir Vergisi Kanununda tanımlanan Birinci Kategori Vergiye tabi, yıllık net satışları 100.000 UF'ye kadar olan tüzel kişiler yararlanabilir.
- ✓ **Görsel-İşitsel Materyal Fabrikası-Factoria Audiovisual:** Görsel-işitsel ve video oyun sektöründeki şirketlerin, rekabet güçlerini artırmaya yönelik bir strateji ve bir Proje Portföyü geliştirmeleri için ortak finansman yoluyla desteklenmelerini amaçlar. Ayrıca, yeni pazarlara açılım, ürünlerin kalite standartlarının artışı, kaynakların verimli kullanımı, hizmet çeşitlendirme, ortak ağlar ve işbirliği modellerinin oluşumu, yatırım çekme hususlarında da stratejilerin geliştirilmesi desteklenebilmektedir. CORFO tarafından maksimum 70.000.000 \$ (yetmiş milyon peso) olmak üzere, projenin toplam maliyetinin %70'ine kadar en fazla 15 ay süreli destek verilmektedir. Gelir Vergisi Kanununda tanımlanan Birinci Kategori Vergiye tabi, yıllık net satışları 100.000 UF'ye kadar olan tüzel kişiler yararlanabilir.
- ✓ **CORFO Dış Ticaret Garantisi-COMEX:** Yatırım amaçlayan veya sermaye ihtiyacı bulunan ihracatçı veya dış ticaret ile ilgili firmaların finansman taleplerine yönelik kredilerle desteklenmesi amaçlanmıştır. Aşağıdaki şartları sağlayan mal üreticisi

¹ Unidad de Fomento (UF), Şili'de kullanılan bir hesap birimidir. UF ile Şili pesosu arasındaki döviz kuru, enflasyona göre aylık bazda ayarlanır. Böylece UF değeri düşük enflasyon sırasında günlük bazda neredeyse sabit kalır.

ve/veya hizmet sağlayıcısı özel şirketler (tüzel kişiler veya iş kolu olan gerçek kişiler) başvurabilir:

- Yılda 100.000 UF'ye (KDV hariç) kadar satış yapan doğrudan veya dolaylı olarak dış ticaretle ilgili olan mikro, küçük ve orta ölçekli şirketler ile yıllık 600.000 UF'ye kadar satış yapan ihracatçı şirketler.
 - Yeni kurulan ancak yılda 100.000 UF'ye kadar (ihracatçı iseler yılda 600.000 UF'ye kadar) satış projeksiyonu olan şirketler.
 - Azami satış limiti olmaksızın Kanunla yerli halka ait topraklar (tierras indigenas) olarak belirlenen bölgelerdeki yatırım projelerinin faydalanıcıları.
- ✓ GoGlobal: ProChile ile ortaklaşa biçimde sunulan destek türüne yukarıda ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Son olarak, Şili Dış Ekonomik İlişkiler Müsteşarlığı (SUBREI) ve Şili Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Enstitüsü ortaklığı ile hizmet ihracatçılarına yönelik olarak “Hizmet İhracatı ve Serbest Ticaret Anlaşmaları Fırsatlarına Dair El Kitabı” 19 Ağustos 2021 tarihi itibari ile yayınlanmıştır (<https://www.subrei.gob.cl/estudios-y-documentos/otros-documentos/detalle-otras-fichas-y-reportes/manual-exportaci%C3%B3n-de-servicios-2021>) El Kitabında, Şili'nin toplamda 56 ayrı ülke/ticari blok ile yürürlükte olan STA'larında düzenlenmiş hizmet sektörüne ilişkin 21 ayrı fasılda ele alınan fırsatlardan ihracatçıların maksimum faydayı sağlaması amaçlanmıştır. Vergi, gümrük işlemleri, STA'ların kapsamındaki sektörler, istisnalar gibi hususların basit ve anlaşılır şekilde açıklanması hedeflenmiştir.

Arz ederim.